

129. 1. Beh. af Forstl. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1875 til 31. Marts 1876. 130

at der i det Mindste, inden Banen blev fuldt færdig, burde have været foretaget Eftersyn af den midlertidige Skade; og dertil kommer ogsaa, at da Banens Bygning strækker sig ud over den kontraktmæssige Tid, falder det indirekte ogsaa disse Løds-eiere til Byrde, som skulde vente, dels efter Erstatning for midlertidig Skade og dels efter Erstatning for Afstaaelse af Jord til Jernbanen. Jeg finder det heller ikke rigtigt, at der ikke af Regjeringen eller dens Kontrol tages noget videre Eftersyn til denne Tilstand. Der blev af en aaret Taler omtalt det Forhold, som fandt Sted ved Statens Veie — det var det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle) — nemlig, at de vare overgaaede til Amtene, og at Udgiften derved, som han hentydede til, ene falder Hartkornet til Last, og at Skoveierne i den Henseende slippe meget let i Forhold til den Brug, de have af Veiene; men dette er i endnu større Grad Tilfældet med dem, der holde Heste og Vogn og ikke ere Hartkornbrugere. De have samme Nytte og Brug af Landeveien som Hartkornbrugerne og mangen Gang mere; idet f. Ex. de Handlende fjøre meget mere paa Landeveiene end Hartkornbrugerne, men de slippe end ogsaa aldeles fri for at betale til Landveiere. Jeg veed nok, at Amtsraadet kan ligne en vis Del af Udgifterne paa Kommunen efter Formue og Leilighed; men derved kan man alligevel ikke opnaa at faae dem med, som have mest Nytte og Brug af Landeveiene. Jeg finder det derfor meget heldigt, at vi have en anden Praxis i Henseende til Jernbanebefordring, idet Enhver der betaler, eftersom han benytter den, og eftersom han tager Plads i Henseende til Bevemmelighed. Det glædede mig derfor at høre, at, da det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) omtalte, at Koncessionshaverne paa Silkeborg-Herningbanen skulde have Tilfagn om at maatte tage 18 Skilling paa 3die Klasse, berigtigede Indenrigsministeren det derhen, at det var en Mellemtagt for alle 3. Klasser; thi dersom dette er Tilfældet, falder jo en stor Del af det Betænkelige bort. Derimod finder jeg, at det er mere Betænkeligt, at Amtskommunen eller Sognekommunen bidrager ikke alene til Anlægget af Banen, men ogsaa maaske til Driften; thi dette falder ogsaa især for Amtskommunens Vedkommende Hartkornbrugere alene til Byrde, hvorefter de Andre slippe fri. Jeg veed heller ikke, om Sognekommunen kan give et saadant Tilskud i det Mindste uden Amtsraadets Samtykke; men om Amtsraadet kan give et saadant Tilskud uden Regjeringens Samtykke, er atter et Spørgsmaal, og

jeg veed ikke, om Regjeringen har givet sit Samtykke til, at Amtsraadet maa bevilge Udgifter af Amtsrepartitionensfonden til en saadan Anvendelse. Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger, da Tiden er saa langt fremrykket.

Sørensen: Den ærede Indenrigsminister udtalte idag med Hensyn til Befordringen over Storebælt, at den var overordentlig mangelfuld. Enhver Rejsende har vistnok følt Sandheden af, hvor mange Mangler den lider af, navnlig for tredie Klases Passagerer. Forholdet vil ganske vist ikke blive godt, før et nyt Dampskib kommer i Stand, men det er ogsaa mere mangelfuldt, end det netop behøver at være. Paa Jernbanen reiser Folk meget godt paa tredie Klasse, men naar de komme paa Dampskibet og skulle stives hen i en af Enderne af Skibet, er dette ofte et meget ubehageligt Opholdssted. Det forekommer mig, at man godt kunde indrømme tredie Klases Passagerer hele Dækket, naar Raskhytterne ere forbeholdte de andre Passagerer. Jeg kan heller ikke undlade at omtale nogle Spørgsmaal med Hensyn til den bedre Benyttelse af Jernbanerne. Jo mere de kunne benyttes, desto bedre ville de kunne betale sig, og det vil vistnok ikke være forbundet med saa stor Bekostning at indrette Soldepladser, hvor Passagerer kunde optages, og hvor der kunde tages Billetter. Det maa være i høi Grad ubehageligt for Folk, der bo i Nærheden af Kjøbstæderne, daglig at skulle se Logene fare forbi uden at komme med. Hvis der var et Par enkelte Log, som holdt paa forskellige Steder ligesom Sporvogne, skjøndt naturligvis ikke i saa stor Udstrækning, vilde Jernbanerne blive Folk til stor Nytte og Bevemmelighed, og jeg tror, at dette ogsaa i høi Grad vilde betale sig for Staten. Ved at se paa de ikke saa Begjæringer, som ere fremkomne paa Finantsloven, er jeg kommen til at tænke paa, at det var ønskeligt, at Staten mere og mere kunde komme til at frigjøre sig for en hel Mængde Forpligtelser, som den nu har. Jeg tænker navnlig paa den Mængde Bygninger, den har, og som trænge til Vedligeholdelse. Det er klart nok, at det ikke kan undgaaes, at der, hver Gang der skal indhentes Bevilling til en lille Reparation, maa hengaa en lang Tid, inden Reparationen kan finde Sted; saaledes at der virkelig kan være noget Sandt i, at der bliver sparet paa Skillingen, medens Daleren kommer til at gaa. Det er beklageligt, at dette er Tilfældet, og det har desuden vist sig, at der undervejs stilles alt for store Fordringer, medens man meget godt